

UGC NET PAPER 3 JANUARY 03, 2017 SHIFT 1 PUNJABI QUESTION PAPER

Note : This paper contains **seventy five (75)** objective type questions of **two (2)** marks each.
All questions are compulsory.

ਨੋਟ : ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿਚ **ਪੰਜੱਤਰ (75)** ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ (2) ਅੰਕ ਹਨ । ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

1. ਚੌਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਕਲਪ ਹਨ :

(1) ਜੋਗਤਾ ਤੇ ਪਰਿਕਲਪਨਾ	(2) ਕਾਲਕ੍ਰਮਕ ਤੇ ਗਹਿਨ ਸੰਰਚਨਾ
(3) ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਤਹੀ ਸੰਰਚਨਾ	(4) ਵਾਕੰਸ਼ ਤੇ ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਨੇਮ

2. ਸ਼ੈਲੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਧੁਨੀਗ੍ਰਾਮਕ ਪਰਾਹਣ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ :

(1) ਧੁਨੀ ਲੇਪਨ ਨਾਲ	(2) ਧੁਨੀ ਵਟਾਂਦਰੇ ਨਾਲ
(3) ਸ਼ਬਦ ਸਥਾਨ ਨਾਲ	(4) ਅੱਖਰ ਵਾਧੇ ਨਾਲ

3. ਅਕਾਲਕੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ :

(1) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਨਾਲ	(2) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਰੂਪਾਂਤਰ ਨਾਲ
(3) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ	(4) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ

4. ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ :

(1) ਸੁਰ	(2) ਬਲ
(3) ਵਾਕ ਸੁਰ	(4) ਭਾਵਾਂਸ਼

5. ਗਲੋਟਲ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ :

(1) ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਨਾਲ	(2) ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ
(3) ਨੌਕ-ਪੋਲ ਨਾਲ	(4) ਸੁਰਯੰਤਰ ਨਾਲ

6. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ :

- (1) 'ਕਰਿਚਿਲ' ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਪਿਜਿਨ' ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
- (2) ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦੀ 'ਪਿਜਿਨ', ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ 'ਕਰਿਚਿਲ' ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
- (3) 'ਕਰਿਚਿਲ' ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਬਦਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
- (4) 'ਕਰਿਚਿਲ' ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸੰਚਾਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

7. ਕਾਰਜ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲਾਨ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I (ਕਾਰਜ)

ਸੂਚੀ-II (ਸੰਕਲਪ)

I. ਸਬਦ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੇਖਣ	A. ਫੋਨੈਟਿਕ
II. ਧੁਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੇਖਣ	B. ਸਿਲੇਬਿਕ
III. ਸਬਦ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਧੁਨੀ ਲੇਖਣ	C. ਐਲਫ਼ਾ ਬੈਟਿਕ
IV. ਧੁਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਅੱਖਰ ਲੇਖਣ	D. ਲੌਗੋਗ੍ਰਾਫਿਕ

	I	II	III	IV
(1)	D	A	C	B
(2)	A	B	C	D
(3)	B	A	D	C
(4)	C	B	A	D

8. ਕਥਨ (A) : ਕੈਕੇਈ (ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ) ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕੈਕੇਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕੈਕੇਯ ਜਾਤੀ ਤੇ ਕੇਕਯ ਨਾਲ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਸਬਦ ਬਣਤਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੇਕਯ, ਕੈਕੇਈ ਜਾਂ ਕੈਕੇਯ ਰੂਪ ਵਿਉਂਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਸੇਨ ਤੋਂ ਸੌਰਸੇਨੀ, ਮਰਾਧ ਤੋਂ ਮਾਰਾਧੀ, ਪਿਸ਼ਾਚ ਤੋਂ ਪੈਸ਼ਾਚੀ ।

(1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਆਂਸ਼ਕ ਗਲਤ ਹਨ ।	(2) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ ।
(3) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ ।	(4) (A) ਆਂਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ ਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ ।

9. 'ਲੋਕਯਾਨ ਕੇਵਲ ਮੌਖਿਕ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਇਸਦਾ ਸੰਚਾਰ ਲਿਖਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਸਰੀਰਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ' ਕਿਸਦਾ ਕਥਨ ਹੈ :

(1) ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ	(2) ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ
(3) ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ	(4) ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ

10. ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਧੁਨਾਂ, ਤਰਜਾਂ, ਤਾਲ ਤੇ ਬਹਿਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਕਿਸ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

(1) ਲੋਕ ਗਾਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ	(2) ਲੋਕ ਛੰਦ ਪ੍ਰਬੰਧ
(3) ਲੋਕ ਰਾਗ ਪਰੰਪਰਾ	(4) ਲੋਕ ਧੁਨੀਆਂ

11. ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

I. ਛਿਕੌਲਾ	A. ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹਣ
II. ਛਿੱਕਲੀ	B. ਮੰਜਾ ਕੱਸਣ ਵਾਲੀ ਰੱਸੀ
III. ਧੁੜ	C. ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਰਤਨ
IV. ਦੌਣ	D. ਚੱਕੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

	I	II	III	IV
(1)	B	C	A	D
(2)	A	D	B	C
(3)	C	D	B	A
(4)	C	A	D	B

12. 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਹੈ :
- (1) ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ (2) ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ
(3) ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ (4) ਦਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ
13. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤ ਢੋਲ ਨਾਲ ਨੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :
- I. ਧਮਾਲ
II. ਘੁਮਰ
III. ਫੁੰਮਲੀਆਂ
IV. ਗਿੱਧਾ
- ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :
- (1) I ਅਤੇ III (2) I ਅਤੇ IV
(3) II ਅਤੇ IV (4) II ਅਤੇ III
14. ਕਥਨ (A) : ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਮੁਲਕ / ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਵਡੇਰੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ / ਸਪੇਸ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਉੱਦਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਮਾਇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ।
- ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਹੌਂਦ-ਹਸਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹਰੇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।
- (1) (A) ਭਲਤ ਹੈ (R) ਆਂਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ । (2) (A) ਆਂਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ (R) ਭਲਤ ਹੈ ।
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ । (4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਭਲਤ ਹਨ ।
15. ਸੂਫੀਮਤ ਦੇ 'ਫਨਾਅ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ :
- (1) ਸ਼ਕੀਕ ਬਲਖੀ (2) ਅਲ-ਹਸਨਲ-ਬਸਰੀ
(3) ਅਬੂ ਯਜ਼ੀਦ ਬਿਸਤਾਮੀ (4) ਅਬੁਲ ਕਾਸਿਮ ਅਲਕਸ਼ੈਰੀ
16. 'ਸੂਫੀਮਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ :
- (1) ਕੁਲਜੀਤ ਸੈਲੀ (2) ਡਾ. ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਸ਼ਾਰਦਾ
(3) ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ (4) ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
17. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖ ਲੱਛਣ ਹਨ :
- I. ਰਹੱਸ ਅਨੁਭਵ
II. ਸ਼ਰੀਅਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ
III. ਤੀਬਰ ਵਿਯੋਗ ਭਾਵਨਾ
IV. ਉਪਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ
- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਹੈ :
- (1) I ਅਤੇ IV (2) II ਅਤੇ III
(3) I ਅਤੇ III (4) II ਅਤੇ IV

18. ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ :

- (1) ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ – ਚਿਸ਼ਤੀ
- (2) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ – ਤਰੀਕਤ
- (3) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ – ਸੀਹਰਫ਼ੀ
- (4) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ – ਸਲੋਕ

19. ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਜੁੱਟ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

I. ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ	A. ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਦਾ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਵਚਨ
II. ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ	B. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਭਾਲ
III. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ	C. ਫ਼ਰੀਦ ਤੇ ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਲੀ
IV. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ	D. 'ਮਸਲੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ' ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ
- ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

	I	II	III	IV
(1)	A	B	C	D
(2)	B	D	A	B
(3)	D	C	A	B
(4)	C	A	B	D

20. ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਦੇ ਸਲੋਕ ਵਿਚ 'ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੀਰਾਂਦਿ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ :

(1) ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੇ ਸੁੱਖ	(2) ਵੱਡਾ ਜਿਗਰਾ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ
(3) ਵੱਡਾ ਜਿਗਰਾ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ	(4) ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੇ ਨਿਰਲੇਖਤਾ

21. ਕਥਨ (A) : ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਸਾਇਰੀ ਵਿਚ ਯਥਾਰਥ ਬੋਧ, ਸੁਹਜਮਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੂਫ਼ਆਨਾ ਤਸੱਵਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਰਲ ਮਿਲਕੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਤਸੱਵੁਫ਼ੀ ਉਚਾਈਆਂ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਉਸਦੀ ਸਾਇਰੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸਕੀ ਅਜਮਤ ਬਖਸ਼ਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਨੁਭਵ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪ੍ਰੰਫ ਗੁਲਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ।

(1) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ।	(2) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ।
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ।	(4) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ।

22. ਗੁਰਬਾਲੀ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰਮੂਲਕ ਤੱਤ ਹਨ :

- (1) ਪਰਮਾਰਥ-ਚੇਤਨਾ, ਯਥਾਰਥਕਤਾ, ਸਚਿਆਰਤਾ, ਰਾਗਾਤਮਕਤਾ
- (2) ਬ੍ਰਹਮਵਾਦੀ-ਪ੍ਰਬੰਧ, ਪ੍ਰਗੀਤਾਤਮਕਤਾ, ਇਹਲੌਕਿਕਤਾ, ਲੋਕਧਾਰਈਤੱਤ
- (3) ਪਾਰਲੌਕਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਅਦਿਸ ਨੇਮ-ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸੰਗੀਤਾਤਮਕਤਾ, ਉਦਾਰ-ਚੇਤਨਾ
- (4) ਪਰਮ-ਸੱਚ, ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਚੇਤਨਾ, ਆਤਮ ਮੁਖਤਾ

23. ਗੁਰਬਾਲੀ ਦੀ 'ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ' ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ	(2) ਸੋਢੀ ਮਿਹਰਬਾਨ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
(3) ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਦਨ ਸਿੰਘ	(4) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਰੋਤਮ

24. 'ਸੁਖਮਨੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ :

- (1) ਦਰਸ-ਪਿਆਸ, ਨਿਰਮਲਤਾ, ਪਰਉਪਕਾਰਤਾ
- (2) ਸਮਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਧੀਰਜ, ਨਿਰਦੋਖਤਾ
- (3) ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਸਮਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਨਿਰਮਲਤਾ
- (4) ਸਮਾਨਤਾ, ਸੇਵਕ, ਨਿਮਰਤਾ

25. ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਸ਼ਵ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ :

- I. ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕਤਾ
- II. ਸਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਠਾ
- III. ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
- IV. ਅਵਤਾਰਵਾਦੀ ਚੇਤਨਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) II ਅਤੇ III	(2) I ਅਤੇ III
(3) II ਅਤੇ IV	(4) I ਅਤੇ II

26. 'ਨਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦੁਸਮਨ ਰਹਿਆ ਨਾ ਹਮ ਕਿਸ ਕੇ ਬੈਰਾਈ ।

ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਸਾਰੁ ਪਸਾਰਿਓ ਭੀਤਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਖਾਈ ।'

ਗੁਰਬਾਲੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਟੁਕ ਵਿਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ :

(1) ਆਤਮਕ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਧਾਨ	(2) ਨਿਰਵੈਰਤਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਚੇਤਨਾ
(3) ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਾਸਾਰ ਤੇ ਆਤਮਕ ਉਚਤਾ	(4) ਆਤਮ ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਰਹੱਸ

27. ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

I. ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	A. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
II. ਬਾਰਾਮਾਹ ਮਾਝ	B. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
III. ਕਰਹਲੇ	C. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
IV. ਵਾਰ ਸੂਹੀ	D. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

	I	II	III	IV
(1)	A	C	B	D
(2)	B	C	D	A
(3)	C	D	B	A
(4)	D	B	C	A

28. 'ਗਰਭ ਵਾਸ ਮਹਿ ਕੁਲੁ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ।

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੁ ਤੇ ਸਭ ਉਤਪਾਤੀ ।'

ਗੁਰਬਾਲੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੈ :

(1) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	(2) ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ
(3) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ	(4) ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

29. ਕਥਨ (A) : ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚ ਆਰੋਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ 'ਗੁਰਮੁਖ' ਹੈ ।

ਕਾਰਨ (R) : ਪਰ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਗੁਰਮੁੱਖ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ 'ਗੁਰਮੁਖਤਮ' ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ । (2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ ।
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ । (4) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ ।

30. ਕਿੱਸਾ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਵੈਯਾ ਛੰਦ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- I. ਦਮੋਦਰ II. ਮੁਕਬਲ
III. ਬਿਹਬਲ IV. ਚਿਰਾਗ ਆਵਾਲ

- (1) I ਅਤੇ II (2) II ਅਤੇ III
(3) III ਅਤੇ I (4) I ਅਤੇ IV

31. ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿੱਸਾ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) ਰੁਕਨਦੀਨ, ਹਾਮਦ, ਸਦੀਕੀ ਲਾਲੀ
(2) ਕਾਦਰਯਾਰ, ਅਹਿਮਦ ਗੁੱਜਰ, ਮੁਕਬਲ
(3) ਆਡਤ, ਅਹਿਮਦਯਾਰ, ਬਿਹਬਲ
(4) ਅਬਦੁਲ ਹਕੀਮ, ਮੀਆਂ ਜਾਨ ਮੁਹੰਮਦ, ਮੀਆਂ ਇਮਾਮ ਬਖਸ਼

32. ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

- I. ਜੰਗਨਾਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ A. ਕਾਦਰਯਾਰ
II. ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਪਠਾਣਾਂ B. ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ
III. ਜੰਗ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ C. ਅਜੀਮ
IV. ਜੰਗ ਜਮਰੌਧ D. ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਲਮ

	I	II	III	IV
(1)	C	A	B	D
(2)	A	C	B	D
(3)	B	C	D	A
(4)	D	B	C	A

33. 'ਪੰਜਾਬੀ ਜੰਗਨਾਮਾ-ਸਾਹਿਤ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼' ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰੋ. ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (2) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ
(3) ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ (4) ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ

34. 'ਤੋਪਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਕਟਕ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੇ

ਗੋਲੇ ਤੋੜਦੇ ਮਾਸ ਤੇ ਹੱਡ ਮੀਆਂ ।'

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ :

- (1) ਵੀਡਤਸ (2) ਰੌਦ੍ਰ
(3) ਭਿਆਨਕ (4) ਕਰੁਣਾ

35. ਕਿਸ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਇਰ' ਕਿਹਾ ਹੈ :
- (1) ਮੌਲਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ (2) ਅਬਦੁਲ ਗ਼ਫੂਰ ਕੁਰੈਸ਼ੀ
(3) ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ (4) ਡਾ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ
36. ਕਥਨ (A) : ਕੁਛ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਲਈ ਅਮਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਧੇਰੇ ਆਦਰਸ਼ਮਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :
- (1) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ । (2) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ ।
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ । (4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ ।
37. ਜਨਮਸਾਖੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਰੂਪ ਹੈ :
- (1) ਗੋਸ਼ਟੀ (2) ਗੁਰਬਿਲਾਸ
(3) ਪਰਚੀ (4) ਟੀਕਾ
38. ਰਹਿਤਨਾਮਾ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :
- (1) ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ
(2) ਬਾਬਾ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ
(3) ਚੌਪਾ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ, ਭਾਈ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ
(4) ਚੌਪਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ
39. ਗੁਰ-ਬਿਲਾਸ ਰੂਪ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੱਤ ਹਨ :
- (1) ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ, ਸਾਹਿਤਕਤਾ, ਅਲੌਕਿਕਤਾ
(2) ਕਾਵਿਕਤਾ, ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ, ਪੌਰਾਣਿਕਤਾ
(3) ਆਤਮਮੁਖਤਾ, ਬਿਰਤਾਂਤਕਤਾ, ਅਵਤਾਰਵਾਦ
(4) ਅਸਚਰਜਤਾ, ਵਸਤੂਮੁਖਤਾ, ਚਮਤਕਾਰਤਾ
40. ਨਿਬੰਧ ਤੇ ਵਿਡਿੰਨ ਉਪ-ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਸੰਵਾਦ, ਰਿਪੋਰਤਾਜ, ਵਿਅੰਗੜੀ (2) ਲਲਿਤ, ਖ਼ਤ, ਜਿਗਰਪਾਰਾ
(3) ਭੂਮਿਕਾ, ਟ੍ਰੈਕਟ, ਵਿਅੰਗ (4) ਮੁਲਾਕਾਤ, ਇੰਟਰਵਿਊ, ਕਾਲਮ
41. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ-ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਕਲਾਧਾਰੀ ਤੇ ਕਲਾਧਾਰੀ ਪੂਜਾ, ਬੇਕਨ ਵਿਚਾਰ ਰਚਨਾਵਲੀ, ਸਾਰਕੁਤਾਵਲੀ
(2) ਅਬਚਲੀ ਜੇਤ, ਸੱਤ ਟਹਿਲੀਆਂ ਸੱਤਰ ਪੱਤੇ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ
(3) ਉਂਦਾਤ ਬਾਰੇ, ਮੇਰਾ ਦਾਗਿਸਤਾਨ, ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ
(4) ਏਸੀਆ ਦਾ ਚਾਨਲ, ਸ੍ਰੇਸਟ ਗੋਸਟਾਂ, ਤਿੱਬੇ ਅਕਬਰੀ

42. ਸੂਚੀ-I ਸੂਚੀ-II
I. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ	A. ਕਿਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਚ
II. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ	B. ਘਾਟ ਘਾਟ ਕਾ ਪਾਲੀ
III. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ	C. ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਦਾਇਰੇ
IV. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ	D. ਸੋਗੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਜਾਦੂ

	I	II	III	IV
(1)	C	D	B	A
(2)	A	C	D	B
(3)	B	C	D	A
(4)	D	C	B	A

43. ਕਥਨ (A) : ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਰੂਪ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਕਸਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੁਲਾਟੀਏ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨੀ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।
- ਕਾਰਨ (R) : ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਖ ਵੀ ਖਾਸਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਮੌਲਿਕ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

(1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ।	(2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਆਂਸਕ ਸਹੀ ਹੈ।
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ।	(4) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ।

44. 'ਸੰਪੂਰਨ ਪਿੰਗਲ ਅਤੇ ਅਰੂਜ਼' ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ :

(1) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	(2) ਐਸ. ਤਰਸੇਮ
(3) ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ	(4) ਸੁਲੱਖਣ ਸਰਹੱਦੀ

45. ਮੁਕਤ ਕਾਵਿ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫ਼ਰ, ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਲੀ, ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ
(2) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ
(3) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪਾਸ਼, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ
(4) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਲੱਗਣ

46. 'ਲੂਣਾ' ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁਖ ਸਰੋਕਾਰ ਹਨ :

I. ਕਾਮੁਕਤਾ
II. ਪਰੰਪਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
III. ਮਾਨਸਿਕਤਾ
IV. ਕਾਵਿ-ਤਰਕ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) III ਅਤੇ IV	(2) I ਅਤੇ III
(3) II ਅਤੇ IV	(4) I ਅਤੇ IV

47. ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਧਨੀਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
- (2) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ
- (3) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ
- (4) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ

48. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਮਾ ਹੈ :

- (1) ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ
- (2) ਜੀਵਨ-ਮੂਲਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ
- (3) ਰਚਨਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਤਿ ਚੇਤਨਤਾ
- (4) ਗਹਿਨ ਪਾਠ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ ।

49. 'ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਗੀਤ ਬਣਾ ਲੈਣਾ,

ਮੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਇਕ ਰਾਹ ਤਾਂ ਹੈ ।

ਜੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦਰ ਕੋਈ

ਇਹ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਤਾਂ ਹੈ ।'

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਭਾਵ ਦੀਆਂ ਸੂਚਕ ਹਨ :

- (1) ਵਿਦਰੋਹ ਤੇ ਵਿਰੋਚਨ
- (2) ਪਰ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਅਕਾਂਖਿਆ
- (3) ਸ਼ਬਦ-ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਵਿਰੋਚਨ
- (4) ਸਮਾਜਕ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਪਾਸਾਰ

50. ਰਚਨਾਕਾਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I

I. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਲੀ

II. ਜਗਤਾਰ

III. ਪਾਸ਼

IV. ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ

ਸੂਚੀ-II

A. ਲਹੂ ਦੇ ਨਕਸ਼

B. ਲੋਹ ਕਥਾ

C. ਮਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਖੇਰ

D. ਲਹੂ ਤਿੱਜੇ ਖੇਲ

	I	II	III	IV
(1)	A	C	B	D
(2)	C	A	B	D
(3)	D	B	C	A
(4)	B	D	A	C

51. ਕਥਨ (A) : ਸਿਰਜਨਾ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਦਖਲ ਵਧਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਭਾਉ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੰਦੇਹ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ । ਅਜੋਕੀ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਨਾ ਸੰਜੁਕਤੀ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਵਿਜੁਗਤੀ ਦੀ ਕਲਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਕਾਰਨ (R) : ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਦਾ ਕਵੀ ਵਧੇਰੇ ਤਾਰਕਿਕ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ।

- (1) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ ।
- (2) (A) ਆਂਸਿਕ ਸਹੀ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ ।
- (3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ ।
- (4) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ ।

52. 'ਕਹਾਣੀ-ਇਤਿਹਾਸ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ-ਮੁੜਤਿਆਰ ਹੋਂਦ ਰਖਦਾ ਹੈ ।' ਕਥਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ :
- (1) ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀਤ (2) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਲਾ
(3) ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ (4) ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ
53. ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਦਾ ਰਚੈਤਾ ਹੈ :
- (1) ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ (2) ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀਤ
(3) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ (4) ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ
54. ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੱਛਣ ਹੈ :
- (1) ਉਪਭੋਗੀ ਅਤੇ ਦੇਹਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
(2) ਨਿਗੂਣੇ ਅਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ
(3) ਲੋਕ-ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
(4) ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਦਲਿਤ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
55. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀਤ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ
(2) ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ
(3) ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ
(4) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਲਾ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਬਤੀ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
56. ਲੇਖਕ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਅਲਹੋਏ, ਜਗਸੀਰ
(2) ਕਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਲਾ, ਏਹੁ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ, ਨਰਾਇਣਾ
(3) ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਲਖੀ, ਕੋਠੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ, ਪਰਤਾਪੀ
(4) ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ, ਸਵਾਰੀ, ਕਿਰਨ
57. ਸਮਕਾਲੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ :
- (1) ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਯਾਦ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਨਿਰਮਾਲਕਾਰੀ ।
(2) ਅਤੀਤ ਤੇ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ
(3) ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਤਿ ਹੋਰਵਾ
(4) ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁਲਵਾਸ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਂ

58. ਸੂਚੀ-I ਸੂਚੀ-II
I. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ	A. ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ
II. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ	B. ਉੱਚ-ਸੂਰੀ ਬਿਰਤਾਂਤ
III. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ	C. ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ
IV. ਅਜੀਤ ਕੌਰ	D. ਮਹਾਂ ਨਗਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

	I	II	III	IV
(1)	A	C	B	D
(2)	C	A	D	B
(3)	B	D	C	A
(4)	C	D	A	B

59. ਕਥਨ (A) : ਨਾਵਲੀ ਪਾਠ ਅਜਿਹਾ ਗਲਪੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਾਵਲੀ ਪਾਠ ਸਿੰਘ ਯਥਾਰਥ ਤੇ ਗਲਪ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਤਣਾਓ ਵਿਦਮਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਵਲੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਮਕਸਦ ਯਥਾਰਥ ਚਿਤਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕੇਵਲ ਤਣਾਓ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ।	(2) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ।
(3) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ।	(4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ।

60. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜਾਸੂਜਾ ਰਚਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਲੁਕ ਛਿਪ ਜਾਣਾ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਾਟਕ, ਗਊਮੁਖਾ ਸ਼ੈਰਮੁਖਾ
- (2) ਇਕ ਹੀਰੋ ਦੀ ਤਲਾਸ਼, ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲ, ਰਚਨਾ ਰਾਮ ਬਣਾਈ
- (3) ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੋਧਣ ਧਰਤ ਲੋਕਾਈ, ਜੰਗਲ, ਜਿਗਰਾ
- (4) ਵਗਦੇ ਪਾਈ, ਇਕ ਹੀਰੋ ਦੀ ਤਲਾਸ਼, ਮਸੀਹਾ

61. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹਨ :

- I. ਅਮਰ ਪੰਜਾਬ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੱਤ
- II. ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ, ਚੌਂਕ ਨਾਟਕ
- III. ਵਾਦੀ ਦੀ ਗੂੰਜ, ਮੁੰਦਰੀ ਛੱਲ
- IV. ਜੁਗਨੀ, ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੋਲ

(1) II ਅਤੇ III	(2) I ਅਤੇ III
(3) I ਅਤੇ IV	(4) II ਅਤੇ III

62. ਨਾਟਕ 'ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਾ' ਕਿਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ :

(1) ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ	(2) ਲੈਨਿਨ
(3) ਸਟਾਲਿਨ	(4) ਦਸਤੋਵਸਕੀ

63. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰੰਗ-ਮੰਚਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- I. ਸਿਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ, ਯੁਵਕ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ
 - II. ਸ਼ੌਕੀਆ ਨਾਟ-ਮੰਡਲੀਆਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ, ਪਰਵਾਸੀ ਥੀਏਟਰ
 - III. ਯੁਵਕ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਥੀਏਟਰ
 - IV. ਸ਼ੌਕੀਆ ਨਾਟ-ਮੰਡਲੀਆਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ, ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਨਾਟ-ਕਰਮੀਆਂ ਦਾ ਥੀਏਟਰ
- (1) I ਅਤੇ III (2) II ਅਤੇ IV
(3) I ਅਤੇ IV (4) II ਅਤੇ III

64. ਪਾਰਸੀ ਥੀਏਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਢਲੇ ਕੇਂਦਰ ਹਨ :

- (1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ (2) ਮੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
(3) ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ (4) ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਕਸੂਰ

65. 'ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੈ :

- (1) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (2) ਕਮਲੇਸ਼ ਚੌਪਲ
(3) ਨਵਨਿੰਦਰਾ ਬਹਿਲ (4) ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ

66. ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ ?

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

I. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ-ਚਿੰਤਨ	A. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ
II. ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਟੈਲੀ ਵਿਯਨ ਨਾਟਕ	B. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ
III. ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਨਾਟਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ	C. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ
IV. ਨਾਟਕ ਸਿਧਾਂਤ ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ	D. ਨਵਨਿੰਦਰਾ ਬਹਿਲ

	I	II	III	IV
(1)	B	C	A	D
(2)	C	D	A	B
(3)	A	C	B	D
(4)	D	A	C	B

67. ਕਥਨ (A) : ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਅਨੁਕਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਗੰਭੀਰ, ਸੰਪੂਰਨ ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾ-ਜੁਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਇਹ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਾਰਜ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾ ਤੇ ਭੈਅ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਗ੍ਰੂਤ ਕਰਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

- (1) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ।
(2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਅਸੰਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ।
(3) (A) ਅਸੰਸ਼ਕ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ।
(4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹੈ।

68. ਇਕੋ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਰੋਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਹੂਜਾ
- (2) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ
- (3) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ
- (4) ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

69. ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ

- (1) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ
- (2) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ
- (3) ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਨਾਵਲ ਚੇਤਨਾ
- (4) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਨਾਵਲ ਦੀ ਬਣਤਰ

70. ਪੱਛਮੀ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) ਅਨੁਰੂਪਤਾ, ਲੂਸੀਅਨ ਗੋਲਡਮਾਨ
- (2) ਸੰਵਾਦਕਤਾ, ਮਿਖਾਇਲ ਬਾਖਤੀਨ
- (3) ਸਮਰੂਪਤਾ, ਡੇਕਾਰਤੇ
- (4) ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ, ਕਲੀਨਬ ਬ੍ਰਕਸ

71. ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ
- (2) ਪ੍ਰਿੰ. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ, ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
- (3) ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ, ਠਾਕੁਰ ਭਾਰਤੀ
- (4) ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਤਖਤ ਸਿੰਘ

72. ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲਾਨ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

I. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ	A. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ
II. ਰੂਪਵਾਦੀ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ	B. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ
III. ਚਿਹਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ	C. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
IV. ਆਕਾਦਮਿਕ ਆਲੋਚਨਾ	D. ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ

	I	II	III	IV
(1)	B	C	D	A
(2)	C	B	A	D
(3)	D	C	B	A
(4)	A	D	C	B

ਗੁਰਮਤਿ ਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦੋਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦਿਸਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ (phenomenon) ਦੇ ਉਹਲੇ ਲੁਕੇ ਸੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚਿਤ ਹਨ । ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅੰਦਰ ਲੁਕੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਹੈ, ਚਿੱਥੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉਹਲੇ ਲੁਕੇ ਉਸਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਚਰਿਤਰ ਉਪਰ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਮੂਲ ਸੰਥਾਪਨਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ । ਵਸਤੂ ਦਾ 'ਸਤਿ' ਵਸਤੂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ । ਦੋਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਲਈ ਆਪੋ ਅਪਣੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਗੁਰਮਤਿਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਖਾਲੀ ਰਚਿਆ ਸਾਹਿਤ 'ਬਾਲੀ', 'ਸਾਖੀ' ਆਦਿ ਹੈ । ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਖਾਲੀ ਰਚਿਆ ਸਾਹਿਤ 'ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ' ਹੈ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪੋ ਅਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਕਸਵੱਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਰੂੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 73 ਤੋਂ 75 ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

73. ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ ਤੱਤ ਹੈ :

- (1) ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ।
- (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਉਹਲੇ ਲੁਕੇ ਸੱਚ ਪ੍ਰਤਿ ਰੁਚਿਤ ਹੋਣਾ ।
- (3) ਮਾਨਵ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੱਚਾ-ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ।
- (4) ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ।

74. ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ :

- (1) ਦੋਵੇਂ ਦਿਸਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਲੁਕੇ ਸੱਚ ਉਪਰ ਬਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
- (2) ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- (3) ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮਾਜਿਕ
- (4) ਇਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ

75. ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਮੂਲਕ ਪੱਖ ਹਨ :

- (1) ਇਹਲੌਕਿਕਤਾ – ਪਾਰਲੌਕਿਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਸ਼ਲ – ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਧੀ
- (2) ਦਿਸਦਾ ਵਰਤਾਰਾ – ਲੁਪਤ ਨੇਮ ਤੇ ਪਦਾਰਥ – ਵਿਚਾਰਵਾਦ
- (3) ਵਿਅਕਤੀ – ਸਮੂਹ ਤੇ ਮਾਨਵ ਕਲਿਆਣ – ਮੁਕਤੀ
- (4) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚਰਿੱਤਰ – ਲੁਕੀ ਜੋਤ ਤੇ ਯਥਾਰਥ – ਪਰਮਾਰਥ

Space For Rough Work

prepp
Your Personal Exam Guide